

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily
Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Oszlaga, Esti Újság, Amerikai Híriap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.
A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap
NO. 33. SZÁM. THIRTY-FIRST YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, péntek, 1922, február 10. HARMÁNEGYEDIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 5 CENT.

ANNYIRA TELVE VAN MÁR A LEVEGŐ HOGY KORMÁNYINTÉZKEDÉSEKRE VAN SZÜKSÉG A RENDTARTÁS ÉRDEKÉBEN

A tegnapi minisztertanácsi gyűlés csaknem kizárólag ezzel a mindig nagyobb fontosságú kérdéssel foglalkozott.

ÉRTEKEZLETET HIV. ÖSSZE HOOVER MINISZTER.

A drótnélküli telefon használata szint emár hétről-hétre nagyobb elterjedést vesz.

WASHINGTON, február 8. — A levegő használatának szabályozása nagyon sürős nemzeti feladatná vált. Csak egy pár hónappal ezelőtt még álmolni sem lehetett arról a folytonosan növekvő használatról, a mivel a repülőgépek, kormányozható léghajók, drótnélküli táviró és telefon mindegyikében meghódították a levegő birodalmát, annyira, hogy az Egyesült Államok kormányának immár szemlélő szembe találja magát a sürős szükségű kérdéssel, hogy elrendezze a levegő használatát azok felett a földet és vizek felett, a melyekhez neki van tulajdonjoga.

Hogy a kormány mennyire tudatában van a kérdés nagy és sürős fontosságának, azt legjobban bizonyítja magának Harding elnöknek az a kijelentése, hogy a tegnapi minisztertanácsi ülés csaknem egész idejét ennek a kérdésnek a tanulmányozásával töltötte el. Az elnök azt is nyilvánosságra hozta, hogy megbízta Hoover kereskedelmi minisztert, hogy hívjon össze egy szakértőkkel álló konferenciát, mely a szükséges törvényhozási lépések felől folytatott tárgyalást. A konferencián a drótnélküli táviróval és a repüléssel foglalkozó hadseregbeli és tengerészeti tisztek is részt vesznek, valamint a kereskedelmi repülés és légi érintkezés képviselői is.

Az elmúlt hetek folyamán a drótnélküli táviró olyan nagy fejlődést tett és alkalmazása olyan nagy lendületet vett, hogy immár a levegő birodalmának a zsufaltságáról lehet beszélni, sőt eldőlött a szükség annak, hogy valamiképpen szabályozás a levegő használatát, hogy a másikat elkerülhetetlen általános torlódást és összecsiszódást meg lehessen előzni.

Az elmúlt héten történt, hogy Henry W. Wallace földművelési miniszter, beszédet mondott a St. Paulban gyűlésező farmer-konvenció tagjainak, a nélkül, hogy előzetesen volna washingtoni miniszteriumából. A beszédet a drótnélküli telefon továbbította és adta le az 500 mérföldnyi távolságban ülő hallgatóságának, minden időközben nélkül.

As egyik kereskedelmi cég, mely a drótnélküli telefon árszabályozásáról foglalkozik, már felajánlotta Harding elnöknek is, hogy bevezesse a Fehér Háza is a maga halgató készülékét, úgy, hogy Harding elnök bármikor "behallgathatja" a levegőn keresztül folyó beszélgetéseket. A készülék minden bizonnyal be is fogják vezetni, bár az elnök nem meri remélni, hogy sok ideje lesz a hallgatóságra.

A drótnélküli telefon használata napról-napra általánossá lesz. A kormány már is általánosan használja, pl. a földművelési miniszterium természetjelentésének az egész országban való közzétételére. A kereskedelmi cégek a hirdetések a levegő néma, most már bevezetendők hulláman, úgy, hogy a törvényhozásnak feltétlenül szabályoznia kell a levegő használatát még ez időszak folyamán.

As egyik újság megírta, hogy drótnélküli telefonon fogja közölni a legújabb híreket előfizetőivel, ingyen, csak úgynevezett egy hallgató-készülékkel. Saját városában több mint 3000 előfizetőt kapott. A loversenyeknek és egyéb sporteseményeknek az eredményeit már szintén ilyen úton közölni az érdeklődő előfizetőikkel. Ma már akarmelyik előfizető egészen kényelmesen lekapcsolja a hallgatókészülékét, meghallgat egy kereskedelmi hirdetést, majd valamelyik lelkésznek az igehirdetésére figyel egy kicsit, végül a legfrissebb világhíreket csezi át.

Minden nehézség nélkül lehetséges volna ma már, hogy az Egyesült Államok elnöke a Fehér Házaan iródrájában ülése beszélgethesen az ország népességének legnagyobb részével, a kik őt valamennyien szintén a lakásukban ülése kényelmesen hallgatják. Ertsük meg jól: egyidejűleg mind a száztíz-ezrednyi millió!

A kongresszusban máris szó van a levegőbeli forgalmi rendőrbiztosról (traffic cop), a kinek a működésére néve törvényjavaslat van a szenátus előtt, az államközi és külföldi kereskedelmi repülés szabályozásával kapcsolatban. A szenátornak a kite a javaslatot érdemlően foglalkozni már, meg csak arról győződnie, hogy más megoldás nem is lehetséges, mint hogy repülőgépek rendőrként teljesítsék a légi forgalom lebonyolításának nehéz szolgálatát.

Harding elnök föltétlenül azon az állásponton van, hogy a levegőbeli közlekedést szövetségi törvényhaddal kell szabályozni és ellenőrizni. Hogy ez jogilag mennyiben lesz lehetséges: ez még eldöntésre váró kérdés.

Egy dolog bizonyos, és ezt maguk a kormány tagjai is hiszik: megvárni, hogy még néhány hónappal ezelőtt nem is gondolták arra, hogy a levegőbeli közlekedés szabályozása ilyen hamarosan egyetlő szükségű kérdéssé váljék, a mit a megfélelő gépek bámulatos gyors fejlődése idézett elő.

A KÖVETEK KINEVEZÉSE

WASHINGTON, febr. 8. Harding elnök kinevezte az Egyesült Államok követét Németországba, Ausztriába és Magyarországra. A németországi követet Alanson B. Houghton new yorki képviselő lett, az ausztriai pedig a massachusettsi Albert Henry Washburn, míg Magyarországra az illinoisi Theodore Brentano bírót küldik követnek. A németországi követ nagyköveti, a másik kettő követi rangban megy. Az ő kinevezésükkel együtt küldte az elnök a szenátushoz megerősítés végett a missouri Fred Morris Dearing portogál és a szintén missouri Roy T. Davis costaricai követé kinevezését.

Lloyd George kormányára már nem egységes

Curzon lord beszéde és a bírálat a Lloyd George francia politikájának.

TEVEDÉSNEK MINÓSÍTI.

A washingtoni konferenciát mind csak dicsérték.

LONDON, febr. 8. Megirtuk már, hogy az angol parlament tárgyalásait, miket december 19-ikén az ir kérdés könnyebb elintézése érdekében szakítottak félbe, tegnap a király trónbeszéde után a király trónbeszéde a már említett tárgyakon kívül részletesen foglalkozott a munkanélküliség problémájával is, valamint a genoui gazdasági konferencia tervével is, melyet a viszonyok javítása reményében nagyon helyeselt.

A megnyitói ülésen azonban még két más érdekes beszéd hangzott el: a miniszterelnök, meg a külügyminiszteré. Világos lett belőlük, hogy a két államférfi között igen mély és valószínűleg áthidalhatatlan szakadék van.

LLOYD GEORGE BESZÉDE.

Lloyd George miniszterelnök a képviselőházban monodott nagy beszédében általános szemlét tartott a belügyi és külpolitikai kérdések fölött. A washingtoni konferenciát a világtörténelem egyik legnagyobb eredményének jellemezte, melynek jelentősége jóval föllülmúlja a hági nemzetközi bíróság felállítását és működését. A Franciaországgal folytatott tárgyalásokról és a tervezett szövetségről azt mondotta, hogy a két nemzetnek a céljai teljesen ugyanazosak, bár módszereik nagyon sokszor különbözőek is. Meg van róla győződve, hogy még Németországnak sincsen kifogása a tervezett szövetség ellen, melynek az a főcélja, hogy Franciaországot megnyugtassa és biztosítsa arról, hogy nem áll elszigetelten, mert az elszigeteltség érzésénél nincsen semmi rosszabb és veszélyesebb félelem. Ha bizalmat adunk: nyugalmat adunk. Európára néve semmi sem volna végtesebb, mint ha Németország a bosszuindulatát nevelné bele jövőendő nemzedékébe. Meg kell éreztetni Németországgal, hogy a bosszu politikája nem fizetné ki magát és vele csak veszedelmbe döntene önmagát. Angliát a becsület kötelezi el, hogy megadja Franciaországnak azokat a biztosítékokat, a melyeket Versaillesben Balfour és Sir Wilson elnök megadtak és amelyek rábírták Franciaországot arra, hogy elálljon a tulzó rajnai politikájától.

Ennél a tételnél az ellenzéki sorokból sürben hallatszottak (Folyt. a 3-ik old.)

ELMÚLT A NÉMET VASUTAS SZTRÁJK

A berlini kormány végére is sikerült meg egyezést hozni létre a sztrájkoló vasutasokkal.

BERLIN, február 8. — A vasutas-sztrájk véget ért. A sztrájkoló vezérbizottsága tegnap értesítette Wirth kancellárt, hogy a vasutasok azaz a feltételrel hajlandók csak a munkába visszatérni, ha a kormány biztosítékokat nyújt, hogy tartózkodni fog a megtörtölt intézkedésektől és nem fog tömeges elbocsátásokat rendelni. A kormány feleletül fenntartotta magának a jogot arra néve, hogy a vezetőket megbüntesse, de kijelentette, hogy a rendes munkásokat visszahelyezi munkájukba. A sztrájkoló elfogadták a kormány azaz a kijelentését is, hogy hajlandó tárgyalni a bérék revíziójáról, ellenben semmiféle bónuszról szó sem lehet. A városi munkások sztrájk-bizottsága szintén ajánlotta a munkásoknak, hogy térjenek vissza a munkába, ezek azonban meg megvárják, hogy mielőda eredményre lesz az elrendelt általános szavazásnak. A Névoarsónak ma már több vize és gáza volt, de a vonatok még a késő órákig nem indultak meg. A kórházakban a vihány miatt több haláleset történt. A kommunisták a nap folyamán kísérletet tettek a rend megszavazására, de a rendőrségnek sikerült őket szétvernie.

Arany középut a pápa politikája

XI. Pius liberális gondolkodásu ugyan, azonban emellett jámboran vallásos is. — A liberalizmus tulzásaitól mentes. — Bátor magartatása Lengyelországban. — Apostoli áldását küldte a rokonainak is.

ROMA, febr. 8. Mint már jelezük, XI. Pius pápa korpázását a jövő vasárnapra tütek ki, azonban a dátumon, amennyiben annak szükséges mutatókhoz, még változtatni lehet.

Közvetlenül a megválasztása után az új pápa a követeket táviratol küldte a Milánóban lakó fivérének: "El-ső áldásomat nekod küldöm, a családodnak és a rokonaimnak valamennyinek."

A fivérén kívül a pápának van még egy leány nővére, aki szintén Milánóban lakik. El még az atyja, Fermo Ratti lovag, aki egy milánói se-lyemszövőgyár tulajdonosa. Van rajtuk kívül két pap unokatestvére. Az egyik Don Enrico Ratti, srenói plébános, a másik Rudolfo Ratti, az Asso székesegyház papja.

Egyekben Rómában már megindult a találgatás, hogy milyen irányban fogja az új egyházó a hatalmas befolyású érvényesíteni. Már megkezdtek a következtéseket.

Aból, hogy az eddigi sokástól eltérően az első apostoli áldását a külső erkélyről adta a népre, azt következtetik, hogy feltétlenül szándékában áll a régi ellentétet eloszlatni Olaszország és a pápaság között. Viszont ugyanakkor, amikor eme eszelekményvel megörvendeztetett a liberálisokat, a konzervatívok nek is megadta a magukét akkor, amikor a Pius nevet választotta, amelyet legutóbb előtte tudvalevően az a pápa viselt, aki minden elődénél és utódjánál kevesebbet folyt be a politikába.

Azokat akik az új pápát közelebről ismerik, nagyon meglepte ez a név választás, azonban azt végül is így magyarázzák:

"Az új pápa liberálisabb ugyan a néhai X. Piusnál, azonban nem tulságosan liberális, mint amindó például Maffi bíboros lett volna. A név választása is azt mutatja, hogy nemcsak nagytudós, hanem sokat látott ember, hanem jámbor is, lelkiileg mélyesen vallásos is."

A milánóiak természetesen örömmámorban usznak. Viszont a római katolikusok nem valami nagyon tették például az, ami, pedig az új egyházó egységesítése a folyamán, hogy tudniillik legutóbb is közönséges bérelt automobilon hajtatott a vatikánba. Ok szivesebben vették volna azt, ha a bíboros a pápai diplomata testület egyik automobilját kérte volna el.

Meg meglepőbb volt ennél is az, hogy egyáltalán pápává lehetett. Hiszen a nevért ma a pápaválasztás előtt is gyakran emlegették. Ezzel is megtört az eddigi rekordot. Aligha történt meg ugyanis az, hogy abból lett volna a pápa, akinek a nevével előre emlegették.

Nagy szerű volt az a magartatása, amelyet Lengyelországban tanusított. A politika forgatagában a teljes pártatlanságot őrizte meg. Így, de cára annak, hogy a legteljesebb kooperációval működött a francia bizottsággal és a lengyelekkel, mégis azonnal közbevetette magát, amint a franciák intrikáit kezdtek Lengyelországban és a lengyelek ugyanazt kezdték csinálni Sziliziában. Ugyanekkor bátor szavakkal arra figyelmeztette egy lengyeleket, mint a franciákat, hogy a tulságos németellenes politika a világ békéjét veszélyezteti csak.

FEL AKARTAK GYÚJTANI LEANYJAVITÓ-HÁZUKAT.

HAMILTON, O., febr. 8. — Al-lítólagos összeesküvésnek jöttek a nyomára, hogy fel akarták gyújtani a javítóintézetet s ezzel kapcsolatban letartóztaták az intézet négy benlakóját. Az épület több szobájában petroleummal bőségesen megöntözve találtak a padlókat. A négy gyanúsítottat kikísérték a megyei bíróságra, névszerint: a 17 éves Margaret Wharton Huntsville, 16 éves Lena Barnicle Hamilton, 14 éves Alice Hunt Middleton és a 17 éves Irene Schnell Hamiltonból.

Örvend az új pápának szülőföldje

Egy Milano melletti kis falu, ahol az új pápa született, örömmámorban uszik.

A JÓSLAT.

Egy gyermekkori barátja meg jóslta, hogy Rattiból mi lesz.

LONDON, febr. 8. — Desio egy Milano melletti kis falu. A London Times római tudósítója kint járt a kis faluban, közvetlenül azután, hogy Ratti bíborosból XI. Pius pápa lett. Ez a látogatás éppen is érdekesebb mert az új pápa ebben a kis faluban született.

Desio örömmámorban uszott — írja többek között a tudósító — az emberek mind kint voltak az utcákon és izgatottan tárgyalták a nagy eseményt. Zászlók lobogtak és a falu kis templomának harangja ünnepélyesen esengett-bongott.

Mindenkinek öröm ül az arcán. — Desio — mondja a falu patikusa a bizskeségtől dagadó kebellet — Desio immár a történelem... Mert hát az olaszok szeretik a széles gesztusokat és szeretik a teátrális megállapításokat. A paraszok szinte áhitattal nézik azt a kétemetese téglaházat, amelyben XI. Pius született. A pápának ott testvére volt, akik közül csak kettő van még életben, a legidősebb, egy fiú és a legfiatalabb, egy leány. A pápa apja, Francesco Ratti, egy desioi kis selyemgyárnak az igazgatója, nem gazdag ember, bár jómódúnak mondható. A pápa nagyon szereti szülővárosát. Minden tavasszal és minden nyáron szívesen tartózkodott a falai között. Megvan az a kis iskola, ahol tanult. Meg van még az öreg tanító is, aki legjobban a szabad levegőn szerette a gyerekeket tanítani, mint a klasszikus iskolákban. Meg van még minden úgy, mint a pápa gyermekkorában volt, hiszen az olasz városok nem fejlődnek és alakulnak át olyan rohamosan, mint az amerikaiak. Meg van az az ember is, aki a pápa legjobb barátja, aki gyermekkorának legjobb barátja volt. Ez azt hangoztatja hogy már azokban a napokban megjósolta, hogy a kis Achilleből nagy ember lesz még valaha.

—Mert nagyon szerette a könyveket és a természetet. Tulajdonképpen nehéz lenne megmondani, hogy melyiket szeretette jobban.

Szóval, Desio boldog és boldog lesz mindaddig, míg XI. Pius fog Szent Péter trónján ülni.

Ir követet küld Anglia

Nincs kifogása az ellen, hogy Washingtonban Irorszag is képviselve legyen.

WASHINGTON, febr. 8. — Nagy Britannia helyesli azt a tervet, hogy külön követ küldjön az Ir Szabad Államot Washingtonban s az ellen sinek kifogása, hogy Dublinba, az Irak fővárosába is legyen amerikai követ.

Csak azt kívánja Anglia, hogy az ir követ az angol nagykövetséggel legyen szerves kapcsolatban.

Azt is kijelentették hivatalos helyen, hogy Canada, New Zealand, Ausztrália, Dél Afrika és minden más angol koronatornához küldhet követet Washingtonba, ha azt óhajtja, hogy érdekeit külön képviselve valaki Amerikában. Az ilyen tartóztatott követek főnöke az angol nagykövét lesz, aki minden ügyben nyilatkozik majd a Brit nemzet nevében.

Johnson képviselő a bevándorlásról

WASHINGTON, febr. 8. — Albert Johnson képviselő a bevándorlási bizottság elnöke szerint a bevándorlási szabályozó három százalékos arány meg fog maradni június harmincadika után is, mindaddig, ameddig a kongresszus a rendelkezést meg nem változtatja. Valószínű azonban, hogy olyan pótló intézkedéseket fognak tenni, amelyek a bevándorlók helyzetét könnyíteni lesznek hivatottak.

ALBERT JOHNSON

Azt is megjövendölte, hogy a törvényhozás olyan törvényt fog hozni, amelynek értelmében a férfi és a nő polgárosítása külön megkülönböztetést igényel. A bevándorlók regisztrálni fognak és annak megtörténtével bizonyos idő multán automatikusan polgárokká válna, nem pedig a jelen körülményes módszer szerint.

Azt is meg fogják követelni, ha Johnson terve valóra válna, hogy az idegeneknek itt született gyermekei bizonyos életkor eléréskével az Egyesült Államoknak külségi fogadalmat tegyenek.

Egyenesen megjövendöli azt, hogy a kongresszus a három százalékos arányt ismét törvénybe fogja íktatni június harmincadika előtt. Eddig ez évben 187.129 bevándoroltat bocsátottak be az Egyesült Államokba és az egész év végéig legfeljebb 275.000 lesz a bevándoroltak száma az eddig szokásos évenkénti egy millió helyén.

"A törvény nehézségeket okozott", mondotta. "Családokat osztott meg. Mindezekről hallottunk eleget. Azonban a régi törvény hatálya alatt is voltak nehézségek. Emellett a tényállás az, hogy azok a szomorú esetek, amelyekről hírt adnak, sokszor nem is, vagy nem úgy történnek meg, ahogyan híreket keltek. Így megemlékeztek egy orosz szülőnek Törökországban született gyermekéről, akit kiszárt akkor, amikor a török kvóta betelt. Az igazság az, hogy a gyereket és szülőket egy éjszakára tartották vissza és másnapra szabadon engedték."

NEM KERÜLT MEG A TAYLOR GYLKOSA

A soffőr állítása szerint Mabel Normand civakodott is a meggyilkolt mozi rendezővel. — Óriási részvét mellett folyt le Taylor temetése. — Mabel Normand elájult a koporsó előtt. — Keresi a kulcsot a rendőrség.

LOS ANGELES, február 8. — A Taylor mozi rendező meggyilkolásának az ügyében a rendőrség és az alkalmazott magán-detektívek még mindig csak azt a botot keresik, amelyre leg-nagyobb része a mozi embereiből állott, akik meglehetősen izlettelenül nevetgéltek, beszélgettek a szertartás alatt.

Mabel Normand, amikor a koporsó előtt elvonult, hogy még egy pillantást vessen az elhaltra, elájult és úgy kellett elvinni onnan.

Taylor leánya nem tudott megérkezni a temetéshez. Még mindig utban van California felé.

Harry Fellows, a meggyilkolt mozi rendező soffőre szerint Taylor és Mabel Normand egy esetben legalább alaposan összevessztek egymással.

"Mr. Taylor és Mabel Normand", mondotta a soffőr, "új év estéjét az Ambassador szállóban töltötték. Onnan én vittem őket hazafelé a Miss Normand házához. Az uton civakodni kezdtek. Nem tudom, hogy mi volt az ok, azonban igen hevesen veszekedtek. Mr. Taylor hazavitte Miss Normandot és azután hazament a saját lakására. Amikor hazakérkezett, valósággal zokogni kezdett. Másnap ékszerkeket tett egy csomagba és elvitte azokat a Miss Normand lakására."

Fellows különben megdöntötte Mrs. MacLeannak ama feltévetését, hogy ő a eseménynek elkövetése után annak az elkövetőjét látta a tett színhelyéről elsompolyogni. A soffőr szerint ő volt az, akit Mrs. McLean látott. Ő viselt sapkát és felöltöt.

A Miss Normandnak és Miss Mary Miles Minternek az el-túnt leveleivel is závarok vannak. A rendőrség szerint mind a kettőn visszakapták a leveleiket, míg viszont ezt ók hátroroztatott tagadják. Mary Miles Minter különben bezárkózott a lakásába és senkit sem hajlandó fogadni.

Tegnap temették el Taylort, a meggyilkolt mozi rendezőt. A ravataltát a templomban való-

Az osztrák érdekében

Lodge szenátor határozati javaslatot nyújtott be a szenátushoz.

WASHINGTON, febr. 8. — Lodge szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, határozati javaslatot terjesztett elő tegnap a szenátusban. A javaslat a gazdasági összeroppanástól akarja megmenteni Ausztriát azzal, hogy 25 évi halasztást adjanak a bájba jutott országának arra, hogy a United States Grain Corporationnak átlétszereseként járó pénzeiket megfizesse.

A javaslat azonban feltételeken van megszerkesztve, csakis arra az esetre, ha a többi országok, amelyeknek Ausztria tartozik, hasonlóképpen járnak el.

FELROBBANT A BANYALÉG, 8 HALOTT, 2 SEBESÜLT.

HUNTINGTON, W. Va., febr. 8. — Nyolc ember életét vesztette, ketten súlyosan megsérültek, egy hiányzik a késő este történt bányalég robbanás következtében, a Pond patak mellett fekvő Pinson Fork, Ky. határában levő Marietta Coal Co. bányatelepén.

halál
védő
dig ne, amíg
orvosságok
hely póstafor-

cent
NAPRA!
ék címünkre:

KA
YORK, N. Y.

Béla ezt kiállította:
gyalázat, az elnök
kicsit ebből a tisztá
aból homlokára és nyá
mustárolajból készült
et, nem hólyagkötő, tőle,
imódi mustár flastrom-

neuralgia ellen
gyors enyhülést hoz
ellen. Amikor azok az
vonulnak fején kereszt
r kisit ebből a tisztá
aból homlokára és nyá
mustárolajból készült
et, nem hólyagkötő, tőle,
imódi mustár flastrom-

USTAR FLASTROM-AL

STEROLE
NOT RUBBER

SÁG
át olvasóink
ben a követ-
hatják meg:

Ave.
Ave.
erson Ave.
St.
in St.
eral St.

MÉG 7 NAPIG FUTJA A MILLIÓBÓL!

MAGYAROK AMERIKÁBAN

CALÁS MIATT FELJELENTETT SZELEMIDÉZŐ

Bagonyi Ignác ellen folyik a büntetőjárat.

\$1500 BAIL ALATT.

150 dollárt csalt ki egy szegény asszonytól.

NEW BRUNSWICK, N. J. Bagonyi Ignác, újabb szelémidézéssel a törvény elé került. Már általános megbotránkoztatást keltett, amikor dínezésesen pappá szentelt magát és most új állását nyilvánvalóan próbálja kihasználni. Hogy hiszékeny követeinek pénzt elszedhesse. Legutóbbi áldozatától, Rose Kanonától 150 dollárt csalt ki azaz az igértől, hogy övéket elzöldítélt férje szellemével fogja szedehozni. A szegény hiszékeny asszony fizetette a pénzt, a fiatal szelémidézőnek és várta türelmesen a férje szellemét. A szellem azonban csak nem akart jelentkezni a szegény asszony végre is elunta a várakozást és feljelentette a csalót. Bagonyit a new brunswicki törvényszék 1500 dollár bail alá helyezte, s nagy érdeklődéssel várják ügyének további fejleményét.

BÜNÖSNEK TALÁLT TOLVAJ-FOSZTOGATÓK ÍTELET-HOZÁS-ELŐTT.

Krilla János megrabolt börtönbe jutnak.

NEW BRUNSWICK, N. J. Olvasóink még emlékezni fognak annak a csalóbandának szereplésére, amelyik Krillát kifosztotta.

Néhány hónappal ezelőtt három new brunswicki lakóhámas állított be Krilla székárába, ott valami hamis jelenléte mutattak fel és kijelentették, hogy állami megbízottak és fel vannak hatalmazva házkutatásra. Szegény Krillánál is találtak vagy három hordó szárdert, de ezenfelül 2500 dollár készpénzt is a kis dunnycába bevarrva. Persze ezt is elrejtették a hivatalos vendégek. Krilla feljelentésére a három lelketlen tolvajt William Kamponi, John Miller és John Szalay személyében letartóztatták és a most megtartott tárgyaláson bűnösnek találták őket az ital lopásban, Krilla nem tudta bizonyítani azonban, hogy a pénz is ok lopták és e ennek vádjára alól felmentették őket. Az ítéletet csak később hirdeti ki a bírő.

LEVELE VAN ARGENTINÁBÓL.

Bermán Esternek ezelőtt Akron, O. utóbb Trenton, N. J. lakott.

ÉVI ZARSZÁMADÁS.

BRIDGEPORT, Conn. — Magyar egyleteink gyarapodásáról szólnak azok évi számadásai általában, a bridgeporti Szent László Egyelet vagyonállása oly fényes eredményt mutat azonban fel, hogy arra jogos önérettel hívathatunk az egylet derék tagjai és vezetői egyaránt.

Pénztárnoki jelentés a bridgeporti Szt. László R. és Gdr. Kath. Magyar Bs. Egylet 1921-ik évi pénztári figyelméről.

Bevétel: januárban 1469.82, februárban 697.58, márciusban 1671.61, áprilisban 1353.28, májusban 807.35, júniusban 1811.82, júliusban 1193.88, augusztusban 941.95, szeptemberben 1682.98, októberben 1151.51, novemberben 1141.91, decemberben 1141.12; összesen \$15.286.81. Kiadás: januárban 67002, februárban 1446.59, márciusban 1509.23, áprilisban 1185.90, májusban 578.64, júniusban 1815.20, júliusban 865.03, augusztusban 764.85, szeptemberben 2518.05, októberben 213.50, novemberben 933.25, decemberben 2731.50; összesen \$13.232.12. Évi bevétel volt 16.286.81, 1920-ik évről áthozat 55.29. Összes bevétel volt 15.342.10, 1921-ik évi kiadás 15.232.12. forgalmi maradvány 109.98.

Megjegyzendő, hogy a fenti kiadásban benne foglaltatik \$2500 banki betét, kamatozás végett.

A főpenztárnok bejelentett összeg osztályonként: Az anyageyletnél bevétel volt \$12.472.01, Torronto \$1.125.90, Union City \$632.90, Wallinford \$4285.5, Derby \$85.90, South Norwalk \$41.55. Összes bejelentett összeg \$15.286.81.

Az egylet készpénze a következő bankokban van elhelyezve: The First Nat. Bank \$4149.56, The Peoples Sav. Bank \$4456.78, The City Nat. Bank \$4775.30, The City Savings Bank \$6516.45, The Bpt. Savings Bank \$5475.40, The Mechanic and Farmers Sav. Bank \$6265.20, The West Side Bank \$6265.54, The Torrington Savings Bank \$557.52, Három amerikai hadikölcsön \$3000 Két magyarországi hadikölcsön \$1975, Az ifjúság készpénze bankban \$1698.21, Összes évi kamat \$1407.63, Forgalmi köpönyön főpenztárnoki van \$190.98, Pénztárnok kezelése alatt \$284.80. Az egyletnek összes készpénze: \$46.250.57, azaz: negyvenhatezerhátszázötven dollár és ötvenhét cent, 1922. jan. 16. Szemán József pénztárnok.

HALALOZÁS. WOODBRIDGE, N. J. — Bacsó József az egyházi és egyleti életben élénk tevékenységet fejtett ki, viszont dacára annak, hogy hosszú ideje él Amerikában, soha sem felejtkezett meg arról, hogy magyarok születtek, meghalt a newark-i kórházban, tíz hónapi szenvedés után.

Woodbridgeon temették el és az utolsó útjára elkísérték nagyszámú barátai, rokonai és az egylet megbízottjai. Tagja volt a Bridgeporti Szövetkezetnek, alapító tagja a woodbridgei Első Magyar Bs. Egyletnek és a woodbridgei Magyar Ref. Egyháznak. Tevékeny részt vett az elhunyt minden magyar mozgalmában. Az ő nevéhez fűződik a Woodbridgeon felépített magyar Egyleti ház, amely az első magyar egyleti otthon volt Amerikában.

Felesége, két leánya és nagyszámú rokonosság gyászolja.

GYUJTOGATÁS MIATT ELJÉLT MAGYAR MÉSZÁROS

\$1000 bírságot kell fizetnie. Elveszti a biztosítási összeget.

NEW BRUNSWICK, N. J. Mrs. Kovács és Horos István roosevelti lakosok, néhány hónappal ezelőtt megvették Kardos István mészáros üzletét. Az üzlet rosszul ment, de jól volt biztosítva. Állítólag Kovácsné asszony terve volt, s ő beszedte rá a társát, hogy gyújtsa fel közös üzletüket, hogy a biztosítási összeggel megterüljön minden karék. Horos október 20-án éjjel egy órakor el is ment az üzletbe, ahol az előre elkészített petróleumos papír csomót meggyújtotta és ki rohant az üzletből egynesen egy rendőr karjaiba. A rendőrnek felütni letartóztatta és bevitte a rendőrségre. Most volt az ügynek tárgyalása New Brunswickban. Az üzlet legett, a biztosítási díjat természetesen nem kapták meg a tulajdonosok, s a bíróság elítélte Horost, gyujtogatásért 1000 dollár pénzbüntetésre.

Beteg nők boldogtalanná teszik otthonukat. Nem képezheti kérdés tárgyat, hogy a beteg nő, kizárja a házi egyetértést. A férfi nem bírja megérteni a bajokat és az orvos nehezen tudja gyógyítani, emellett az orvos dolgát a beteg és a nő tovább bizonyos napról-napra fejtájs, háttájs és idegességével. Az ilyen nők születtek meg az olyan nők leveleit, a miket a lapban állandóan közzé teszünk. Nagyon sok nő kijelenti, hogy egészséges és erőt nyert vissza, a Lovia E. Pinkham's Vegetable Compound használata által. A mikor már sem orvos, sem orvosnő nem segíthet. Az ilyen bajokban szenvedő nők próbálják meg a szert.

HONFITÁRSAINK FIGYELMÉBE.

Másolat. Tekintetes Hornyák György urnak Pittsburgh, Pa.

A mároki hitközség válságos helyzetében az Amerikában lakó testvérekhez fordul pártfogásért és segítségért.

Nagyon szegények vagyunk, a háború tett szegényekké bennünket. Templomunkból elrequirálták (elvettek) a nagy harangot az orgona sipokát. Néma lett a falu, nem szól már a nagy harang szent misére.

Emlékezzetek vissza testvéreinkre, a ti kicsiny szülőfalutokra, a hol születtetek, a hol édes anyátok ajkáról tanultátok Isten nevet, az első imádságot, emlékezzetek vissza templomotokra, a hol megkereszteltétek titeket, a hol az első szent áldozást végeztétek s a hol vasár- és ünnepnapokon bugyó imával és közös énekléssel dicsértétek az Istent.

Ez a templom most nagyon szomorú lett, nincsen harangja, nincsen teljes orgonája, falai meszeletlenek és mi sirva nézünk bánatos templomunkra, mert szegénységünk miatt nem tudjuk megrendezni ottani egy új haranggal, új orgona sipokkal.

Hozzátok fordulunk tehát és szeretettel kérünk titeket, kik egykor híveit voltatok templomunknak s talán még lesztek is hívei, segítsétek rajtunk!

Mi elvagyunk szakítva, zárva a püspökségtől, az espereségtől, segélyért tehát sehová sem tudunk fordulni, csak ti hozzatok. Mi magunk képtelenek vagyunk új harangot, új orgona sipokát beszerezni, mert ebben a szerföltött nagy drágaságban egy négy mázas új harang százhuszer koronába kerül.

Arra kérünk tehát téged kedves keresztény a falubeli testvéreink, gyújts az ottani magyarok között, egy új harang beszerzésére dollár-adományokat, vagy ha ezt nem teheted, úgy te küldj egy kis pénz-adományt.

COLGATE'S
RIBBON DENTAL CREAM

Tanitók
azt tanítják

növendékeiknek az iskolában, hogy mossák fogukat minden reggel, hogy jobb iskolai munkát végezzenek. Mert egészséges fogak jobb rágiat jelentenek, jobb egészséget, jobb juttatást és munkát. Szűlők segíthetnek a tanítóknak. Vegyen egy tubus COLGATE'S-t. Legyen azon, hogy a gyermekek naponta kétszer mossák vele fogukat, reggel és közvetlenül lefekvés előtt. Egy nagy tubus 25 c.-be kerül.

Örömmel áll az amerikai magyarság rendelkezésére. Nagy gondal szállit Columbia fonogramokat és lemezeket úgy helyben, mint az ország bármely részében levő magyar otthonokba.

UJ KIRÁLY ERNŐ HANGLEMEZEK

A clevelandi Union Music Store nagy rakomány tart mindenféle magyar lemezekből.

Király Ernő, amikor Amerikában járt, számos új és régi nótát énekelt lemeze a Columbia Grafophone Company bridgeporti telephán. A lemezek már elkészültek s kaphatók.

A Union Music Stores of Cleveland clevelandi zeneműkereskedés, amely magyar cég s amelynek fényes fonográf és lemez kereskedése a város legelőkelőbb üzletgyűjteményében, a 1828 Euclid avenuen van, a szintén magyar Armand's Drug Company patikájával kapcsolatosan, nagy rakomány tart az új és a régi Király Ernő lemezekből s ezeket a lemezeket az ország minden részébe postán küldi. Clevelandban meg egy lemezt is házhoz juttat postán.

Ennek a magyar zeneműkereskedésnek Hubay Károly a tulajdonosa és üzletvezetője.

MINDENKI HASZNALJA, MINDENKI DICSERI A Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár világhírű Margit Krémjét

Ara 50 cent, hozzávaló szappan 35 cent. Az utánzat mindenütt, de a valódi csakis e címen kapható

Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár
9115 Buckeye Road, Cleveland, O.

LEVÉLE VAN A SZÜLŐHAZÁBÓL.

Zónai János és István, illetve családjaiknak So. Bethlehem, Pa. Zónai Erzsébet férj. Bág Józsefné fiától, Baló Lipót posta és táviratú altiszt VII. Cserhát u. 24. Budapest.

S. Ungár-nak Cleveland, O. feladó Kondits János Szombathely.

Kihajtja a mérget testéből

Nuga-Tone egyike a legjobban ismerettségű gyógyszereknek melyek a mérget és használatán anyagokat kihajtják a testből. Kiváló szer a vér tisztítására és gyenge, kihalmozott, kifáradt, ideges emberekből egészséges, frisse embereket csinálni. Nagyszerű szer gyomorbetegségek, emésztési zavarok, székrekedés, fejfájás, ájások, fáradtság, nyelvi, emésztési és hasonló bajok ellen. Nuga-Tone erősíti az idegrendszert, kitölti a testet energiával, és visszaadja az egészséges magot a sápadt, beestett arcról. Sülyt emeli, több ambíciót hoz, új erőt ad. Vegyen egy üveg Nuga-Tone-t még ma, bármely gyógyszertárban, szedje néhány napig és ha nem néz ki jobban, nem érez jobban, mint bármikor esélhet, vigye a fennmaradottat vissza a gyógyszertárba és visszakapja pénzt. A gyógyszertárban nincs Nuga-Tone ne fogadjon el utasítást, hanem küldjön hozánk \$1-t és küldünk Önnek egy hónapra való postafizetve, National Laboratory, 1018 N. Wabash Ave., Chicago.

Nuga-Tone
Egy adag 3 gallonhoz ára \$1.50
Öt adag 15 gallonhoz ára \$6.50
Használati utasítás mellékelve.
GLENWOOD PHARMACY
Frank Mészáros
332 Third Ave. és 5451 Second Ave
Pittsburgh, Pa. h c áll

STETSON HATS

DIVAT MINŐSÉG SZOLGÁLAT

JOHN B. STETSON COMPANY PHILADELPHIA

Huzarista Pálnak Cleveland, O. szül. özv. Csire Lajosné Kovács feladó Kollár Lajos Várpalota.

Zsuzsánnával alábbi címen: Borsos Lajosné Csire Juliánna Bócska, Tolmarn.

Melega Erzsébet, Irma és Irén címeket kéri fivérék Melega Mátya, Zvolen, Cseho-Slovakia.

FEDÁK SÁRIT
A JANOS VITEZ CIMSZEREPÉBEN LÁTNI

olyan feledhetetlen gyönyörűség, amiben még nem részesült Cleveland magyarsága. Fedák Sári mint Bob Herceg is elragadó bűnösök az ő különleges művészetével.

A Colonial Színházban 807 Superior Ave
Február 26-án, vasárnap
Két daljátékban lép fel

Délután 2:15-kor a JÁNOS VITEZ
három felvonásos tündérvígjátékban

Este 8 órakor a BOB HERCEG
három felvonásos operettben

Rátka Márton és Művészgardája tagjai töltik be a többi szerepeket.

Helyárak: \$3.30, \$2.75, \$1.65, \$1.10 és 85 cent
Jegyek előre várhatóak Kövess Mihály üzletvezetőnél, 2562 East 81st St.—Telefon Bell: Cedar 951, továbbá a szokott üzletekben.

AKRONBAN
Február 24-én este az Exchange Streeten levő PERKINS ISKOLA SZINPADJÁN mutatkozik be **FEDÁK SÁRI a JÁNOS VITEZBEN**

BUDAPESTEN

felvett eredeti mozgófényképek bemutatása magyar szövegű magyarázattal. Magyarországon óriási sikert aratott Mozgófényképek lesznek bemutatva.

LORAIN, O.-ban 1922 Február 12-én
AZ ANDORKA HALLBAN. Az előadás délután 2-től este 11-ig folytatódólagosan tart.

CLEVELAND, O.-ban 1922 Február 14, 15 és 16
A NEMZETI TEREMBEN, 8804 Buckeye Road
Az előadás mind a három este folytatódólagosan tart 7—11-ig

MUSOR.

1. Warren G. Harding az Egyesült Államok elnökének üzenete az amerikai magyarsághoz.
2. Julius hó 4-ike megünneplésének bemutatása Budapesten.
3. Szenátor McCormick lelkesítő üzenete az amerikai magyarsághoz.
4. A RÖG Népdrama 5 felvonásban. a benne bemutatott népviselet és vidékek élénk hozzák rég nem látott szülőházainkat.
5. BEFORDULTAM A KONYHARA Mozgó fényképben.
6. Mezőgazdasági nagygyűlés a Vérmezőn. bemutatja az őssze népképviseletét és a magyarországi erőit.

Ha vissza akarja képezni magát pár órára az édes szülőházába, ha látni akarja a régi jó magyar hat ókóró gazdát, a régen nem látott talán már el is felejtett módfejedes kis házat úgy is ne mulassza ezt az előadást megnézni, amelyet még nem látott Amerikában az ideig senki.

BELEPTI DÍJ felnőtteknek 50c, Gyermeknek 25c.

33 34

LÁTTA MÁR

a független Magyarország ELSŐ papirpénzét??

INGYEN LÁTHATJA

ha kiveszi a SZABADSÁG 1,000,000 KORONÁS ajándékából az ÖNT jogosan megillető részt!

20 KORONÁT KAP

MINDEN előfizetőnk, aki félesztendőre megújítja előfizetését, vagyis 3 dollár beküld a kiadóhivatalba, vagy átad a Szabadság helyi képviselőjének, vagy ügynökének. Az összeg lefizetése után, a központi iroda, posta útján azonnal megküldi.

50 KORONÁT KAP

MINDEN előfizetőnk, — a legújabb kibocsájtású magyar ötvenes bankó formájában, — aki egész estendőre utítja meg előfizetését, vagyis 6 dollár beküld a kiadóhivatalba, vagy átad a Szabadság helyi képviselőjének, vagy ügynökének. Az ötven koronás bankót a központi iroda azonnal megküldi.

100 KORONÁT KAP

MINDEN egész éves új előfizető és aki az előfizetést szerzi, az külön ötven koronát kap. Aki tehát beküldi saját előfizetését egy évre és szerez a Szabadságnak egy egész éves új előfizetőt, az maga is kap egy darab legújabb kibocsájtású ropogós százás bankót, teljesen ingyen.

7

napig tart még ajánlatunk, mert ez alatt az idő alatt okvetlen elérjük az egy milliót és ajánlatunkhoz képest, az egy millió kiosztása után megszűnik példátlan ajándékunk.

UJ előfizetők részére nyújtott kedvezményünk tehát a következő: Aki fél éves előfizetőt szerez, az kap a saját részére 20 koronát, az új előfizető részére 50 koronát. Aki egész éves előfizetőt szerez, az kap a saját részére 50 koronát, az új előfizető részére 100 koronát. MINDENKI ANNYISZOR 20 és 50 KORONÁT KAP, ahány előfizetőt szerez!

KIR
LES
Ho
a
IGAZAN
jelentés,
folyton halad
dóció utján.
zajlás után
felkelnek ke
egyensúly. M
sraón meg
ki szabadn
szünek lass
szertő körü
hallgatásra
vizgatás
Ma Magyar
királysg van
nére négy é
a köztársasá
lett tett hitv
gyűlési képv
Milyen m
hónap ely
ugyanis meg
előlták a
előlták a
ták büntette
ország bold
formában lá
ság — ann
lekében Kar
mentő ítélet

Lászlólag
politikai pos
hangosak. E
sak is, de
lemez erejűk
folyton pue
de ma már
elvetették v
kek előfard
sültségben
vágyakoznak
Ma már n
megmozgatn
me, vagy ir
Egy kissé
okolással
mondhatom,
nek annyi b
héz a meg
feltételeket
másra igaz
lahogyan

déi. Azán volt az országgyűlésből. Nem szől egy

Jiméi felszólalásai miatt

